

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Participatie Nationaal Programma Radioactief Afval
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum: 18 maart 2025

Betreft: Zienswijze op de opslag van radioactief afval

Geachte heer/mevrouw,

Met deze zienswijze reageren wij vanuit Plaatselijk Belang Gasselte-Kostvliet op de plannen over de opslag van radioactief afval, zoals opgenomen in het Nationaal Programma Radioactief Afval. Als bestuur en inwoners van Gasselte en Kostvliet (Drenthe) en bezorgde burgers willen wij onze ernstige zorgen uiten over de mogelijkheid om radioactief afval op te slaan in zoutkoepels en specifiek nabij Gasselte.

Daarnaast verbazen wij ons over de communicatie ten aanzien van dit impactvolle onderwerp. Het feit dat het starten van deze procedure niet onder de aandacht is gebracht van ons als belangrijke stakeholders, vinden wij ongepast.

Plaatselijk Belang Gasselte-Kostvliet is een dorpsbelangen vereniging en telt op dit moment 344 leden. De vereniging is opgericht in 1989 en is opgericht om de belangen van de inwoners van Gasselte en Kostvliet te behartigen. De vereniging doet dit door zelfstandig initiatieven te realiseren of door deze met de Gemeente Aa en Hunze of andere overheden en instanties te bespreken. Omdat het merendeel van de huishoudens lid is van Plaatselijk Belang wordt de vereniging gezien als een serieus aanspreekpunt.

Wij zijn van mening dat opslag in de zoutkoepel van Gasselte ongeschikt is en niet voldoet aan de door de regering gestelde eisen voor veiligheid en bescherming van mens en milieu. Daarnaast heeft deze locatie bijzondere ecologische, geologische en toeristische waarde door de ligging in het Geopark de Hondsrug (het eerste geopark in Nederland dat de Unesco staat toegekend heeft gekregen), Natura-2000 gebied Drouwenerzand en het Nationaal Park de Drentse Aa. Hieronder lichten wij ons standpunt toe.

1. Onderbouwing van ons standpunt

Milieurisico's

De opslag van radioactief afval in zoutkoepels brengt aanzienlijke milieurisico's met zich mee. Historische ervaringen, zoals bij de Duitse zoutkoepels Asse en Gorleben, hebben aangetoond dat lekkages en instabiliteit van zoutkoepels leiden tot vervuiling en pekelvorming. In het geval van Gasselte zou lekkage desastreuze gevolgen kunnen hebben voor omliggende natuur- en landbouwgebieden, met langdurige milieuverontreiniging als gevolg. Zeker ook gegeven het feit dat de zoutkoepel onder Gasselte-Drouwen overlapt met het grondwaterbeschermingsgebied en direct grenst aan het waterwingebied.

Transportveiligheid

Het transport van radioactief afval naar Gasselte vormt een groot veiligheidsrisico. De aanvoer over de wegen in Drenthe, vaak smalle provinciale wegen, verhoogt de kans op ongelukken. Bovendien kan het frequente transport leiden tot verhoogde angst en onrust onder de lokale bevolking, gezien de potentiële stralingsrisico's bij een ongeval.

Impact op Natura 2000-gebieden

De ligging van de zoutkoepel Gasselte-Drouwen onder het Natura 2000-gebied Drouwenerzand, het eerste aardkundig monument van Drenthe, vormt een directe bedreiging voor beschermde ecosystemen. Mijnbouwactiviteiten en de bijbehorende infrastructuur kunnen onherstelbare schade toebrengen aan kwetsbare flora en fauna. Daarnaast strookt dit niet met Europese natuurwetgeving.

Impact op Geopark de Hondsrug

De zoutkoepel onder Gasselte is gelegen in het Geopark de Hondsrug, een UNESCO-gecertificeerd gebied met grote geologische, ecologische en culturele waarde. Het Geopark, de enige in Nederland, is één van de weinige plekken ter wereld waar een unieke ijstijdlandschapstructuur is bewaard gebleven. De aanleg van bovengrondse infrastructuur en mogelijke milieurisico's door lekkage bedreigen dit waardevolle erfgoed, wat zou leiden tot onherstelbare schade aan zowel de natuur als de regionale identiteit.

Impact op Nationaal Park de Drentse Aa

Nationaal Park de Drentse Aa, gelegen in de directe omgeving van Gasselte, is een van de meest ongerepte en waardevolle natuurgebieden van Nederland. Het park wordt gekenmerkt door zijn historische beekdallandschap en rijke biodiversiteit. De aanleg van opslagfaciliteiten en transportinfrastructuur zou verstoring werken op het fragiele ecosysteem en mogelijk leiden tot een afname van beschermde plant- en diersoorten. Dit staat haaks op de doelstelling om natuur en milieu voor toekomstige generaties te behouden.

Inbreuk op de leefomgeving

Voor de opslag van radioactief afval is bovengronds een terrein van ongeveer 2,5 vierkante kilometer nodig. Dit zou betekenen dat een groot deel van de omgeving van Gasselte wordt opgeofferd, inclusief landelijk karakteristieke gebieden die geliefd zijn bij bewoners en recreanten. Dit zal niet alleen de leefbaarheid verminderen, maar ook economische activiteiten zoals toerisme en landbouw schaden, die nauw verbonden zijn met zowel het Geopark, het Natura2000-gebied als het Nationaal Park.

Onomkeerbaarheid van opslag

Wanneer radioactief afval eenmaal is opgeslagen en de mijn is afgesloten, is het afval niet langer bereikbaar. Deze onomkeerbaarheid maakt het onmogelijk om toekomstige verbeteringen of herzieningen toe te passen, waardoor toekomstige generaties geconfronteerd worden met de gevolgen van beslissingen die vandaag worden genomen.

Lokaal en maatschappelijk verzet

De geschiedenis van protesten tegen opslagplannen, zoals op 2 juni 1979 in Gasselte waar 25.000 mensen aan deelnamen, en de recente weerstand met betrekking tot gaswinning (aardbevingen dossier en overige mijnbouwactiviteiten) en windmolenparken tonen aan dat er weinig draagvlak is voor dergelijke projecten in onze regio. Het negeren van deze zorgen zal leiden tot verdere maatschappelijke polarisatie en een verlies van vertrouwen in de overheid.

2. Oplossingen en alternatieven

Wij pleiten voor intensiever onderzoek naar alternatieven voor zowel de opslag van radioactief afval, maar met name ook naar de energieproductie zelf. Een overstap naar volledig duurzame energiebronnen zou de noodzaak voor kernenergie verminderen. Mocht opslag alsnog noodzakelijk blijken, dan moeten de alternatieven zich richten op:

- **Bovengrondse opslag:** opslag in faciliteiten zoals de COVRA, met flexibiliteit voor toekomstige technologieën.
- **Recycling:** Innovaties die radioactief afval hergebruiken of neutraliseren moeten prioriteit krijgen.
- **Internationale samenwerking:** Gezamenlijke opslaglocaties met andere Europese landen kunnen de belasting voor Nederland verminderen. Hier kan eventueel tegenover staan dat Nederland een groot deel van de op de Noordzee geproduceerde energie beschikbaar stelt aan de ons omringende landen.

3. Conclusie

Samenvattend zijn wij van mening dat opslag van radioactief afval in de zoutkoepel bij Gasselte onverantwoord is. Naast de aanzienlijke milieurisico's en veiligheidsproblemen brengt het ook onacceptabele schade toe aan Natura 2000 gebied Drouwenerzand, Geopark de Hondsrug, Nationaal Park de Drentse Aa en het grondwaterwin- en beschermingsgebied, unieke gebieden van nationaal en internationaal belang. Wij verzoeken u daarom dringend de locatie Gasselte-Drouwen te schrappen en te kiezen voor duurzame en verantwoorde alternatieven. Tot slot verzoeken wij u om ons actief te informeren over de voortgang van dit dossier.

Met vriendelijke groet, namens de leden,

Bestuur Plaatselijk Belang Gasselte-Kostvliet